

merhamet ve adalette

mizan

Bu Dergi Değerler Eğitimi Kulübü Yayınlıdır.

GEL EY MERHAMET!
ÇOCUĞU KATLEDİLEN ANNELER İÇİN,
ANNELERİ KATLEDİLEN ÇOCUKLAR İÇİN.

Kur'an Yörüğesinde
Adalet
Berat Çaylak

Bati Batıyor.
E. Muhsin Kaya

Merhamet mi?
İlgilenmiyorum.
Adilhan Güll

Batsın Bu Dünyalı
İbrahim Aslan

(Ey Muhammed)
biz seni ancak
alemlere rahmet olarak
gönderdik.

{Enbiya 107}

mizan

ÖNSÖZ

Abdülaziz DUMAN
 Ömer Çam And. İHL
 Okul Müdürü

Öğrencilerimizi, insanlığın problemlerinin merkezine oturan "değersizleşme" çabalarından uzak tutarak, onları bize ait değerlerle donatmanın gayreti içerisindeyiz.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

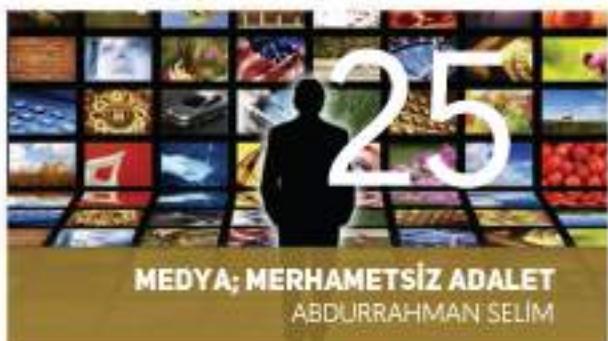
Allah'a sonsuz hamd-ü sena, Kutlu Elçisi'ne sonsuz salat-ü selam olsun.

Ömer Çam Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak bu dönem çıkardığımız dergilere Değerler Eğitimi'ne yönelik "Mizan" dergimizi de eklemiş bulunuyoruz. Mizan dergimiz; yüce dinimiz İslam'ın "asla ayrılmayın" diye emrettiği kadim değerlerin yozlaştırılmaya çalışıldığı bu zamanda; değerlerini sahiplenmiş, yaşam tarzının vazgeçilmezi yapan bir gençlik yetiştirmeye yolunda attığımız küçük adımlardan bir tanesidir. Öğrencilerimizi, insanlığın problemlerinin merkezine oturan "değersizleşme" çabalarından uzak tutarak, onları bize ait değerlerle donatmanın gayreti içerisindeyiz. İnsanı değerleri benimsemış ve karakterinin bir parçası haline getirmiş nesiller yetiştirmeye derdindeyiz.

Edebiyat, tarih, İmam Hatip ve Arapça alanlarına ait bu dönem çıkardığımız dergiler ve coğrafya gazetemizden sonra Değerler Eğitimi'ne ait "Mizan" dergimizin de hayırlı işler yapacağı kanaatindeyim.

Bu vesileyle, yavrularımızın yetişmesi için omuz-omuza verdığımız Okul-Aile Birliği Başkanımız Rıza YORULMAZ'a, Okul-Aile Birliği üyelerimize, Mütevelli Heyeti Başkanımız Mehmet AKINCI'ya, Mütevelli Heyeti üyelerimize teşekkür ediyorum. Bu derginin hazırlanmasına kalemiyle, yüreğiyle, emeğiyle katkı sağlayan öğrencilerimizi, derginin çıkarılması için öğrencilere rehberlik yapan, onları yönlendiren ve yürekldiren Matematik Öğretmenlerimiz İlhan KIR ve Sevgi ÇAĞLAR'ı ve emeği geçen herkesi tebrik ediyorum, çalışmalarınızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

NELER HAZIRLADIK?

- 7 AİLE VE MERHAMET
CELAL İŞCAN
- 9 NE YAPMAZLAR, ADALETLİ İNSANLAR
AMİRHAN AKBAŞ
- 10 ADALETİN EFENDİSİ Hz. ÖMER
KISSADAN HİSSE
- 11 SANA MUHTACIZ
İLHAN KİR
- 12 MUTLU MUSUNUZ?
ERDEM ANBARKAYA
- 13 MERHAMET DUYGUSU
MUHAMMET SALİH KALKAN
- 14 MERHAMET Mİ? İLGİLENMİYORUM
ADİLHAN GÜL
- 15 KADER ADALET EDER
TAYFUN DÖYMAZ
- 18 EY DÜNYAI NEREYE KADAR?
MUHAMMET FURKAN YAZAR
- 19 ADALET
ABDULLATİF TIRLI
- 22 KURAN YÖRÜNGESİNDE ADALET
BERAT ÇAYLAK
- 24 SİZİN YASALARINIZ, BENİM YASAKLARIM
YASİN YILMAZ
- 26 BATSIN BU DÜNYAI
İBRAHİM ASLAN
- 27 UNICEF, O NE OLA Kİ?
HAMZA ARSLAN
- 28 HILFU'L FUDÜL, (ERDEMİLİLER TEŞKİLATI)
YUSUF İSLAM DAĞDELEN
- 29 MERHAMETLİ OLABİLMEK
MUHAMMET EMİN ŞAHİN
- 30 MERHAMET VE ADALET SÖZLERİ
NİZAMETTİN MUSTAFA YILMAZ

EDİTÖR

İLHAN KIR / MATEMATİK ÖĞRETMENİ

**ÖMER ÇAM ANADOLU İHL
ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
ABDÜLAZİZ DUMAN**

YAYIN KURULU
İLHAN KIR
SEVGİ ÇAĞLAR
İBRAHİM ASLAN
MURAT ATEŞ
BERAT ÇAYLAK
AMİRHAN AKBAŞ
YASİN YILMAZ

GRAFİK TASARIM
ESRE TASARIM
İLHAN KIR

YAZIŞMA ADRESİ
Esenyeli Mahallesi
Necmettin Erbakan cad.
Gölet Sok. No:4
Pendik/İSTANBUL
Tel: 0216 494 40 54
Fax: 0216 392 70 95

MİZAN, Pendik Ömer Çam
Anadolu İmam Hatip Lisesi
Değerler Eğitimi Kulübü
Yayınıdır.

Baskı: Dergah Ofset - İstanbul

Bismillah [Her hayrin başıdır.]

Fransa eski Kültür Bakanı Andre Malraux, aynı zamanda ünlü bir roman yazarı. Romanının adı Umut. İspanya iç harbini anlatıyor. İç harp, faşist general Franco'nun askerleri ile, uluslararası tugaylar arasında gerçekleşiyor. Uluslararası tugaylarda her milletten sosyalist aydınlar var. Franco canavar, tugaylar barış misyonerleri olarak görülmüyor. Malraux, romanda şöyle bir manzarayı tasvir ediyor:

- Bir franco askeri vurulmuş, yere uzanmış yatıyor. Yaralarından akan kanlar bir çukurda toplanmış. Bu arada bir çocuk geliyor, parmağını çukurda birikmiş olan kana batırıyor ve yandaki evin duvarına "Viva la revolte - Yaşasın devrim" yazıyor.

Çocuk, kan ve devrim...

Andre Malraux bu manzarayı acıyla, ürkerek seyrediyor ve diliinden şu sözler dökülüyor:

- Bize bir Müslüman yufka yüreği lazım.

Sanırım bu yufka yüreğe bugünden daha çok sahip çıkmamız gerekiyor. Çünkü, dünyanın yufka yüreklerinin gittikçe azaldığı bir zamanda yaşıyoruz. Kendi menfaatleri için herşeyi ve herkesi feda eden insan gürültülerinin hatırı sayılır derecede arttığı toplumlar kuruluyor dünyada. Merhametten yoksun ve adaletin sadece kendisi için olduğuna inanan, şüklen insan manen hayvandan daha aşağı düşmüş varlıklar dolaşıyor etrafımızda. Gözümüzün önünde hislerimizi alıyorlar bizden.

Ömer Çam Anadolu İmam Hatip Lisesi Değerler Eğitimi Kulübü olarak, hesapların görüleceği o günde insan için her yaptığına karşılığını bulacağı adalet şartlarını hatırlatsın diye "Mizan" koyduk dergimizin adını. İnsanoğluna yaratılmış verilmiş olan merhamet ve adalet duygularını kendimizce anlatalım diye oynattık kalemimizi. Öğrencilerimizin kendi zihinlerinden dökülen yazıları, hikayeleri ve karikatürleri yansıtık sahifelerimize. Herşeye kolayca ulaşabildiğimiz bu zamanda, kaybolmaya yüz tutmuş iki duygumuzu anlatılması içindir tüm çabamız.

Bize bu çabamızda destek veren idareci ve öğretmenlerimize; çalışmaları ve fikirleriyle dergiye yön veren öğrencilerimize ve değerli katkılarından dolayı eşimme teşekkürü bir borç biliyor ve sizi yufka yüreklerinize sahip çıkmaya davet ediyorum.

O'nun rahmeti her şeyi kuşatmıştır.

[Arafi 156]

KURAN YÖRÜNGESİNDE MERHAMET

MELİH ÇAKMAK

Allah'ın merhamet niteliğini ifade eden Râhman ve Rahîm adlarının, Kur'an'da Allah ve Rab adlarından sonra en çok anılan adlar olması, Allah'ın merhamet niteliğinin önemini ve sonsuzluğunu gösterir.

Merhamet; acıma, esirgerme, koruma, sevgi gösterme, yardım etme. İnsanı başkalarına iyilik ve yardım etmeye yönlendiren acıma duygusu anlamına gelir. Yaratılanlara sevgi ile yaklaşma, onları kötü şeylelerden koruma ve kurtarma, zor durumlarda yardım etme, bağısta bulunma, affetme gibi iyi huy ve davranışların başlıca nedenidir.

Merhametin kaynağı Allah'tır. İnsanlardaki merhamet Allah'ın rahmet ve merhametinin bir tecelli, bir yansımasıdır. Allah'ın en önemli niteliklerinden birisi merhametidir. Bu niteliğini ifade eden Râhman ve Rahîm adlarının Kur'an'da Allah ve Rab adlarından sonra en çok anılan adlar olması, Allah'ın merhamet niteliğinin önemini ve sonsuzluğunu gösterir. Bîz ise bu yazda merhamet duygusunu "Kur'an-ı Kerimî" baz alıp "Râhmanî" kaynak etrafında incelemeye çalışacağız.

Bîz yaratarak dünyaya kendisini tanımamız ve ibadet etmemiz için gönderen Yüce Rabbimiz, bu dünyayı da rahmet üzere kürmüştür. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de, "O, rahmet etmeyi kendine gerekli kıldı." [Enam 12] buyurmuştur. Allah (c.c.) rahmeti üzere bîzlere her dönemde bir peygamber göndermiş ve doğru yolu bulmamızı kolaylaştırmıştır. Bu hakikat Kur'an'da Peygamber Efendimiz İçin şöyle bildirilmiştir. "Bîz seni, ancak alemlere rahmet olarak gönderdik". [Enbiya 107]

Peygamberler insanlığa Allah'ın bir rahmet tecelli olarak gönderilmişlerdir.

Doğu yolun ne olduğu onları uyarın ile insanlığın önüne serilmiştir. Allah'ın merhamet niteliğinin bir sonucu olarak insanlara gönderilen peygamberlerin en önemli özelliklerinden birisi de merhametli olmalıdır. Kur'an; alemlere rahmet olarak gönderildiğini [Enbiya 107], Allah'ın rahmeti sayesinde insanlara yumuşak davranışlığını [Âl-i İmrân 159] belirttiği Hz. Peygamber'in (s.a.v) bu özelliğini şöyle açıklar: "Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü'minlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir." [Tevbe 128]

Allah (cc) Kur'an-ı Kerim'de merhameti bir müminin özellikleri arasında sayılmıştır. Mesela Kuranda; İslam Şeriatına göre kısaca kısas usulünde müminin katili affi, kendisine kötülik yapan kişiye iyilik yapılmasının teşviki Kur'an-ı Kerim'de merhametin izini gördüğümüz birkaç yerdir. Ayrıca bu yollar Allah, sarp yokuşa benzetti. "Bildin mi sen, o sarp yokuş nedir? Kole azat etmek, veya salgın bir kitlik gününde yemek yedirmektir. Yakınılığı olan bir yetime veya hiçbir şeyi olmayan yoksula. Sonra da iman edip sabrı tavsiye eden ve merhamet tavsiye edenlerden olmaktadır. İşte bunlar amel defterleri sağıdan verilenlerdir". İşte bu Allah'ın bize Kur'an'da göstermiş olduğu büyük sirdir, merhametli olmak...

AİLE VE MERHAMET

CELAL İŞCAN

"Rabbin sadece kendisine kulluk etmenizi, anne ve babanızla iyi davranışınızı emretti"
(İsa 23)

Merhamet duygusunun gelişmesini sağlayan en uygun ortam ailedir. Çünkü merhamet duygusu merhametli, sevgili, nefret nefreti, kim kim doğurmaktadır. Hz. Adem'den beri kurulan bütün yuvaların temelinde yatan merhamet; kim zaman evlada kim zaman ese kim zaman ise anne babaya karşı olmuştur. Rabbimiz ayeti kelimede buyuruyor ki: "Rabbin sadece kendisine kulluk etmenizi, anne ve babanızla iyi davranışınızı emretti" [İsa 23] Peygamberimiz ise bir hadisinde "Sizin en hayırınız ehlime şefkat gösteren, merhamet ve ikram edendir." buyurmuştur.

Ailedede merhamet göstermek, anne babaya itaat etmek, kardeşe yardım, abibe destek vermek günümüz toplumlarının en önemli konularından bindir. Çünkü bu toplumda anne ve babaya saygı küçüklerde sevgi gideren azalmaktadır. İnsanlar merhameti bir kenara atmış sanki dıulgularından anınlırmış bir şekilde yaşamaktadır. Tabi ki bunu bütün insanlar için söyleyemeyiz. Ama toplumumuzda merhamet duygusunun azaldığı bir gerçektir.

Şimdilerde ailedede merhamet anne babalann çocuklarına gösterdiği bir duyu haline gelmiştir. Toplumumuzda çocuklar, gençler aileye karşı bir merhamet örneği göstermiyor. Peygamberimizin [sav] bir hadisinde "Cariyenin efendisini doğurduğu zaman" diye bir ifade geçmektedir. Yani anne ve baba adeta çocukların kölesi haline geldiği zaman, çocuktan ne sevgisini ne merhametlerini esirgeyecekler. Çocuklar ise anne ve babayı adeta köle ederek onlara saygı kalmayacaktır" Bu hadis ahih zaman hadisi olarak da bilinir. Toplumumuz Müslüman bir toplum olmasına rağmen o kadar bozuldu ki; eskiden anne babanın huzurunda saygın konuşamazken şimdi ise küfürle hayasız sözlerle konuşuluyor.

Eskilerde ailelerimizin vazgeçilmez tertlerinden olan dedelerimize, nenelemeze ise şimdilere bırakın merhamet göstermeye evlerimize bile sokmuyoruz. Halbuki hanesinde ihtiyar dede ve valideler bulunan kişilerin üzerine Allah'ın rahmet hazinelerinin yağıdığını çoktan unuttuk. Evlerimizin bereketi ve huzuru kalmadı.

Ama ne zaman ki çocuklar çocukluğunu bilir, anne babalar evladlarından sevgisini esirgemez orada bir merhametli aileden bahsedilebilir. Merhametli bir varlık olan İnsan, ailesi içinde bunu sürdürebildiği sürece toplumların daha ahlaklı ve daha merhametli olduğunu göreceğiz.

„
Hem, peder ve valideyi şefkat ile
teçhiz eden ve seni onların mer-
hametli elliyle terbiye ettiren
hikmet ve rahmet hesâbına onlara
hürmet ve muhabbet, Cenâb-ı
Hakkin muhabbetine âittir.

Risale-i Nur'dan

YARINLARA GİDERKEN

ÖMER ÜNAL

Asla unutmayacaksın! Masum yavrulara mutlulukla yaşayacak bir toprak bırakmayanlar, yarın seni vatanızı bırakabilir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...
Adaletle gelen huzuru, mutluluğu ve onunla gelen bütün güzellikleri görüyor gibiyim yarınlarda. Adaletle mutlu olunan yarınlar sanki tam karşımızda bizleri bekliyor. Adil bir gelecek istiyor ve bekliyoruz biz yarınlarımızda. Bizim dünümüzde adaletle hükmedilen toplumlar vardı. Hakkaniyete sadık ve adalete aşık toplumlar, Allah'ın hükümleri ve peygamberinin sünnetine sañlıdığımız ölçüde kurulacak.

Dün Hz. Muhammed (sav) Efendimizle gelen adalet ve beraberindeki güzellikler yarınlann Ömer'leriyle, Osman'ıyla gelecek bîznillah. Uzak değil hayalimiz. Beklenen gün beklenen adalet yarınmızda! Kur'an'a ve sünnete bağlanmış bir nesil; dünyanın her yerinde Allah'ın (cc) adaletle mutluluğu getirecektir. Fakirden zenginle, avamdan havasa, herkes adaletle yaşayacaktır, bu dünya zindanında.

Mutluluğu, adaleti batıda herhangi bir üniversitedeki herhangi bir profesörün düşünceleri ve fikirlerinde arayamayız. Batının kanunlarında da arayamayız. Unutmayın! Dün olduğu gibi, bugün de adalet istiyorsanız, mutluluk istiyorsanız, Kur'an ve sünneti rehber edineceksiniz! Edineceksiniz ki bugün de sizin, yarınlar da sizin olsun! Çalışacaksınız, çalışacaksınız... Yarınlar sizin olsa da durmayacaksınız.

Adaletle hükmedilmeyen yerlere gidip adaletle hükmedeceksiniz. Adaletle hükmedeceklerinizi ki; küçük bir çocuğun şekerini başkası elinden almasın, cesaret edemesin, masum yavruların minicik bedenleri kırıya vuran cesetlere dönüşmesin. Unutmayacaksınız ki bugün küçük çocukların şekerine göz dikenler, yarın kızınnızın namusuna göz dikebilir. Masum yavrulara yaşayacak bir toprak bırakmayanlar, yarın seni vatanızı bırakabilir. Asla unutmayacaksınız!

Haklı yaşayıp yaşatacaksanız ki bu dünya sizin adaletinizle mutlu ve güvende yaşayacak, Yarınlar sizin getirdiğiniz adaletle huzur bulacak. Siz de yarınlarınızı unutmayacaksınız! Bu yolda Kur'an tek kitabınız Resûlullah (sav) tek rehberiniz ve en güzel ömeğinizdir,

Hz. Ebu Bekir'ler, Hz. Ömer'lerle gelen adalet ve saadet hasretimizdir. Yabancı değiliz onlara, imkansızı istemiyoruz. Bir daha gelmeyecek Asrı Saadet, biliyoruz. Sadece ümidi ediyoruz ki yarının Ömer'leriyle, Ali'leriyle gelecek hayalini kurduğunuz dünya. Adaletle mutlulukla yeseren dünya tam karşınızda belirivererek. Yüzüller ötesinden gelen hitabı kendinize rehber edineceksiniz. "Bir ümmetin içinde kimsesizler, garipler istedikleri gibi hakkını alamıyorsa o ümmetin hayatı yoktur." Siz hayırlı ümmet olacak hayırda yanışacaksınız ki; Allah (cc) sizinle olsun. Yarınlarınızı inşa edeceksiniz ki yarınlarınız başkasının olmasın. Allah yar ve yardımınız olsun.

NE YAPMAZLAR? ADALETLİ İNSANLAR

AMİRHAN AKBAŞ

Adaletli bir insan onurlu yaşar başkasına zarar vermez. Zulmetmez, kin gütmez. Herkese hakkını ve layık olduğunu verir.

Adalet denildiğinde her nedense aklı ilk olarak eşitlik gelir. Ancak adaleti eşitlikle özdeşleştirmek son derece yanlış olur. Çünkü ikisi birbirine yakın olmakla beraber farklı kavramlardır. Eşitlik, iki şeyin her yönden denk olması demektir. Adalet ise, her hak sahibine hakkını vermek ve haksızları cezalandırmak şeklinde tarif edilir.

Adaletli olmak bir insanda olması gereken en önemli ve en doğal özelliklerden birisidir. Adaletli bir insan onurlu yaşar, başkasına zarar vermez. Zulmetmez, kin gütmez. Herkese hakkını ve layık olduğunu verir. Adaletli bir insan herhangi bir konuda hüküm vereceği zaman; hak ve hukuku gözeterek taraflıksızlık gösterir. Yakınları hatta ailesi dahi olsa adaletten asla sapmaz, şahitliğini gizlemez, ayrılm yapmaz, insanların aldatmaz, gerçeği saptırmaz, yetimin ve öksüzün hakkını gözetir. Olay ve durumlara kendi menfaatleri açısından değil doğruluk ve adalet açısından yaklaşır. BİN DÜŞÜNÜR, BİR SÖYLER.

Adalet yalnız mülkün değil, toplumun ve İslam dininin de temelidir. İslam'ın doğusundan sonra, kısa bir süre içerisinde büyük bir coğrafyaya yayılmasının sebebi Allah'ın ve Peygamberinin adalet konusunda ikna edici uyarıları ve Müslümanların adalette çok titiz davranışlarıdır.

Yüce Allah (cc) adil olmakla ilgili buyuruyor ki: "Ey inançlılar! Sizin, anne-babanzın ve akrabalارınızın aleyhine de olsa Allah rızası için hakikate şahitlik yaparak adaleti gözetin. O kişi zengin de olsa, fakir de olsa Allah'ın hakkı herkesten önce dir. Sakın boş heveslerinize ve arzularınıza uymayın ki adaletten uzak düşmeyeiniz. Eğer hakikati çarpitırsanız, bilin ki Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır." (Nisa 135)

Kişinin adil olabilmesi adaletin tüm gereklerini teoriden ziyade sosyal hayatında ve tüm yaşamışında uygulaması ve uygulanmasını teşvik etmesiyle mümkün olabilir. O zaman kişi kendini adil bir hayatın parçası olarak görebilir. Allah bize hayatımızın her safhasında adil olmayı nasip etsin.

ADALETLİ OL!

**ZİRA
HER ŞEYİN BİTTİĞİ
YERDE SENİN
HESABIN BAŞLAR.**

MERHAMETLİ OL!

**ADALETİNE MÜNAFİ
BİR SEBEP OLMAZSA,
ALLAH (cc)
MERHAMETİYLE
MUAMELE EDER.**

Dicle kenarında bir kurt bir koyunu yerset,
Allah adaleti onu Ömer'den, benden sorar.

HZ. ÖMER

ADALETİN EFENDİSİ HZ ÖMER

HZ. ÖMER ve Amr Bin As çok iyi arkadaşlardır. Henüz ikisi de Müslüman olmadan evvel birlikte, ticaret için Iran tarafına giderler. Bindikleri atlarında orada satacakları veya mübadele yapacakları mallar yüküldür. Iran'ın o zamanki başshehrine varırlar. Henüz daha atlarından malları indirmeden üç kişilik bir grup gelir ve zorla atlarına ve eşyalarına el koyarak oradan uzaklaşırlar. HZ. ÖMER ve Amr Bin As ortada kala kalırlar. Ne yiyecek bir lokma ekmekleri, ne de ceplerinde alış veriş yapacakları beş kuruşlu da yoktur. Akşama kadar ne yapacaklarını bilemeden bir yerde beklerler. Yatacak bir yerler ararlarken bir han gözlerine ilışır ve hona giderler. Orada durumu hancıya anlatırlar. Hancı şaşırır ve; "Nasıl olur, adaletli Nuş-i Revan'ın ülkesinde böyle bir yanlışlık mümkün değil arkadaşlar. Siz burada bu akşam ücretsız yiyp, içip, yatabilirsiniz, ben de doğrudan sizin durumunuzu kralımıza anlatmaya gidiyorum" der ve hemen kralın sarayına gider.

Kral'a durumu anlatır. Gerçekten de Nuş-i Revan adaletiyle ün salmış mührîş bir kraldır. Bu durumu öğrenir öğrenmez bir soruşturma başlatır ve al ve develeri gasp edenlerin kimliğini kısa sürede tespit ettilir. Henüz sabah bile olmadan onları yakalattır. Kral, hancıya; "Öiki misafire eşyaları ve hayvanları hiç zarar görmeden teslim edilecektir, sabah buradan alsınlar, yalnız şehri de hemen terk etsinler" der. O zamanın şehirleri surları çevrilidir ve belli yerlerde çıkış kapıları bulunmaktadır. Kral ayrıca; "misafirin biri surun güney kapısından, diğeri de güneydoğu kapısından çıksın" dierek hancı gönderir. Hancı hâna gelip ÖMER ve Amr Bin As'a bu müjdeyi verir. Onlar da bu duruma pek inanamazalar da, peki de her yerde sabah yola çıkarlar. Kralın yanına vardıklarıanda şaşkına dönerler. Tam kendilerine anlatıldığı gibi atları, develeri ve eşyaları hiç eksiksiz kendilerine teslim eder. Onları geride bekleyen esas sürprizden haberleri yoktur. Hayvanlarını ve eşyalarını teslim alıktan sonra ÖMER surun güney kapısından, Amr da güneydoğu kapısından çıkarlar. ÖMER'in çıkışacağı güney kapısının üzerinde biri idam edilmiş ve üzerinde

"Şehrimize ticaret için gelen misafillerin at, deve ve eşyalarını zorbalıkla ellerinden alan çetenin başı, aynı zamanda Kral Nuş-i Revan'ın oğlu" yazmaktadır. Diğer iki kişinin cesetleri de Amr Bin As'ın çıkışacağı kapıda asıldı. Bunları gören ÖMER ve Amr hayret ve şaşkınlıklarını içlerine gömerler. Onlara bir ömürlik ders olur bu hadise.

Aradan yıllar geçer, önce ÖMER Müslüman olur. Daha sonra da Amr. Kaderin clivesine bakınız ki, HZ. ÖMER halifeliği sırasında Amr Bin As'ı Misir'e vall olarak tayin eder. Amr, Misir'da bir mescit yapmak üzere arsa istimlaklı yapmaya başlar. Müslümanlar arsalanını severek (bazılan bağışlar, bazılan da para karşılığı) verirler. Mescidin yapılacağı mahallede bir Yahudinin de arası vardır. Amr ona çok ciddi paralar teklif ettiği halde; "Hayır ben razi değilim, arsamı vermiyorum" cevabını alır. Amr bu cevap karşısında şaşırır ve; "koca vall karşısında sen kim oluyorsun ki, bak bakalım senin arsanı nasıl istimlak ederim" demis.

Yahudi; "Adaletinden bahsettiler bir halifeleri varmış, bakalım bu durum karşısında ne diyecek" der ve yemeyip, içmeyip Misirdan kalkar, Medine'ye Halife HZ. ÖMER'e gelerek durumu anlatır. HZ. ÖMER [ra] meseleyi öğrenince yüzü kıpkırmızı kesilir, hiddetinden boyun damaları şiser. Yerden bulduğu bir kemik parçasının üzerine bir cümle yazır ve Yahudiye uzatır. Yahudiye; "Götür bunu Amr Bin As'a ver, o anlar" der. Yahudi kendini kendine; "ben bu kadarcık basit yazı için mi geldim" diye söylenerken oradan uzaklaşır. O ufak yazının Amr Bin As'ın kafasında ne firtınalar estireceğini nereden bilsin.

Yahudi, Misir varinca çok merak ettiği sonucu görmek için beklermeden Amr'in yanına koşar. Ve getirdiği yazılı Amr'a uzatır. Amr Bin As yazılı eline alır ve okur. Yazı aynen şöyledir; "ÖMER, Nuş-i Revan'dan daha adaletlidir. Amr'in beti benzı bembeyaz kesilir, bir anda ell ayeği titremeye başlar ve Yahudiye dönerken; "Arsan senin olsun, özür diliyorum, benden ne istersen vermeye hazırım, senin hakkını ödersem mümkün değil, seni ta Medine'ye kadar yordum" der. Önce bu kemik parçası üzerindeki bu cümleye hiçbir anlam veremeyen Yahudi, işin aslini Amr Bin As'a sorar ve meseleyi öğrenince, adalet tımsallı İslâm dinine girer.

SANA MUHTACIZ

İLHAN KIR

Hitabım, zamanın ötesinde duranlara,
Zamandan beri olanınlara.
Merhametiyle mazlumlara nefes olanınlara,
Adaletiyle insanlığa nam salanlara.
Neredesin Ey mülkün temeline adaleti koyan Omer!
Neredesin Ey insanlığa rahmet elçisi yüce Peygamber!

Kapkaranlık zamanlara gelip, zulmeti dağıtmışın.
Aydınlık çağları açıp, merhametinle kalmışın.
Zamanımız karardır, vahşetler her yanı sardı.
Ey zamanın ötesini de aydınlatan Peygamber!
Bu çağda da merhametine muhtaç bir ümmetinvardı.

Hızbı Ebubekir'in, şefkatıyla dokunsun mazlumların yüzüne.
Hamzalar hasyeteyle korku salın zalimlerin yüreklerine,
Omerlerini gönder adaletinle hükmetsin yeryüzüne.
Allâ'lerin gelip, intikamını ezberletsin zamanın Ebu Cehil'lerine

Herkes her istedigine yer buldu da,
Gökkubbe altında yer bulmadı bizim acımız.
Şimdi merhametine muhtacız, adaletindir ihtiyacımız.
Ey Peygamber, sana her zamankinden fazladır ihtiyacımız.

ERDEM ANBARKAYA

MUTLU MUSUNUZ?

Maddi her şeye sahip olduğumuz bu zamanda sanırım merhametimiz kayboluyor.

Nasıl gidiyor? Hayat nasıl? Mutlu musun? Yuvarlanıp gidiyor musun? Sever misin? Ya güler misin? Ya da etrafında senden başkalaran da var bilir misin? Her şeye kolayca ulaşığın bu çağda basit şeylerden mutlu olamıyor musun? Sevemiyor musun sevgiye hasret milyonlarca varken? Merhamet edemiyor musun merhametine muhtaç kimsesizler varken?

Çocuklarını sen de çok seviyor musun? Sahi hiç kandırıldığı oldu mu onları? Mesela işine giderken çocuğuna çikolata almaya gidiyorum, hemen döneceğim dediğin oldu mu? Yoksa sen de arkana bakmadan çekip gittin mi? Ne oldu? Çocuk bekledi, bekledi, bekledi.

Harikal Kapı çalışıyor, baba gelmiş. Geç gelmiş, çocuk minik elleriyle kızdığı babasına vuruyor, bir yandan ağlıyor. Üstelik yorgun olan baba çikolatası da unutmuş! Vay o çocuğun haline... Ne oldun şimdi sen? Yalancı! Merhametin ve sevgin de yalan. Böyle böyle büyüdü ufaklık. Çocukda yalan mı? Olmaz mı? Bilincaltına yerleşen bu korkunç bakış açısıyla bu çocuk kime inanacak, güvenecek, kime merhamet edecek bildin mi?

Babası bile bunu yaparken, yolda karşidan karşıya geçen bir teyzeye evlat neden yardım etsin ki? Hatta yolda gördüğün minik çocuğu kesin dilendiriyorlardır, para vermeye neden değsin ki? Otobüse binen yaşı amca mı? Aran be yorgunum zaten! Sonucu da ne oldu böyle? Ne olabilir ki? Merhamet nerede? Körəlmış mı arada? Sorular sorular... Şimdi soruyorum mutlu musun?

Kısa bir anımla bitirmek istiyorum. Okuldan çıktım yürüyorum, bir meczup yanaşıyı yarına. Biraz korktum, çekindim başta. Geldi yavaş yavaş tuttu elimi, kafasına götürdü. Utanan, sıklan bir sesle "Sev beni" dedi. Kafasını biraz okşayınca bile çok mutlu oldu, sandı bana, bırakmıyordu; ama gitmek zorundaydım. İşte bu meczup gibi sevgiye merhamete muhtaç, binlercesini görmekten acılız. Şimdi sen bir düşün, yolda giderken tanımadığın birine dik dik bakiabilir misin? Muhtemelen evet, ya tanınmadığın birine gülmeyebilir misin? Muhtemelen hayır. Birakin sevgi, merhamet göstermeyi tebessüm etmekten acızız. Maddi her şeye sahip olduğumuz bu zamanda sanırım merhametimiz kayboluyor.

MERHAMET DUYGUSU

MUHAMMED SALİH KALKAN

"Eğer Allah'ın sizin üzerinde fazlı ve rahmeti olmasaydı ve Allah gerçekten Rauf (şefkat eden) ve Rahim olmasaydı ne yapardınız?" [Nür 20]

Öncelikle Esselamü aleyküm..

Merhamet duygusunun kökenini öğrenmek için öncelikle merhamet kelimesinin kökenini bilmek gerekir. Arapça kökenli olan bu kelimenin anlamı; şefkat göstermek, acımak, esirgemektir. Kelime kökeni olarak arapça R.H.M harflerinden türetilmiştir.

Hiç düşündünüz mü? Yüce Rabbimiz neden akletmek, düşünmek gibi insanoğluna ait göreceli özellikleri diğer canlılardan farklı olarak sadece ve sadece biz insanlara ait özellikler olarak vermiştir. Peki, size yine soruyorum. Hiç düşündünüz mü? bu gibi duyguları değil de merhamet duygusunu Rabbimiz niçin her canlıya vermiştir? İşte asıl olay bu kısımdadır. Merhamet duygusu topluluk halindeki yaşamda olmazsa olmaz bir duygudur. Size bu konuya kısa bir örnek üzerinde şöyle anlatayım. Bir ortamda toplu halde yaşayan 3 grup aslan ailesi düşünün. Her bir grupta da anne aslanın yavruları olsun. Anne aslanlara, merhamet sahibi Rabbimiz, merhamet duygusunu vermemeydi neler yaşandı? Ya yavrular doğduğu gibi kendi anneleri tarafından öldürülür ya da farklı gruptaki anne aslan bu yavruları öldürürdü.

Rabbimizin insanoğluna hedİYE ettiği bu şerefli duygunun bir kısım insanlarca değeri bilinse de insanların bir kısmı bu duygunun ziddi olan vicdansızlık duygusunun kalplerini karartmasına izin veriyor. Yahudilerin inançları gereği vad edilidine inandıkları topraklar için bir bebeğin bile kanını akıtması ve bu yapıtlarla, insanların göz yumması vicdansızlığın ta kendisi olsa gerek.

Bence insanların merhamet anlayışlarının temelinde Allah'a olan samimi imanları yatmalı. Müminler Allah'ın izni dışında hiçbir şeyin gerçekleştirmeyeceğini ve onun kendilerini bağışlamasına ne kadar muhtaç olduklarını bilmeliler. Bunu bilmekten kaynaklanan bir tevazuya dayanmalı merhametin kökeni. Yani tevazu sahibi olmayan insan gerçek anlamda merhametli de olamaz. Çünkü yalnızca kendini düşünür, başkasını umursamaz. Kendi nefsi istekleri, herkesten ve her şeyden önce gelir. Her şeyi kendi nefsi için isteyen ise merhamet hislerini besleyemez.

Merhamet duygusunun dağıtıcısı ve gerçek sahibi ve kaynağı Allah [cc] tıR. Açıkça merhametin Rabbimizin vasıfları arasında olması o kelimnin ne kadar şerefli olduğunu gösterir. Siz de bu şerefi üzerinde taşımak istemez misiniz?

Allah, insanlara merhamet etmeyene
rahmette bulunmaz.

Hz. Muhammed (sav)

Yaradan rahmetini kahnandan üstün saydı;
Ne olurdu halımız gözyası olmasayı?

Necip Fazıl Kisakürek

Şefkat ve merhamette güneş gibi ol,
Tevazu ve alçakgönüllülükte toprak gibi ol.

Mevlana

MERHAMET Mİ? İLGİLENMİYORUM!

ADİLHAN GÜL

Kendimi herkesten çok sevdim. Kendimi beğendim, hiçbir şeyi beğenmedim. Ben varım dedim, diğerlerinin varlığını hiç önemsemedim. Her gün gördüm, isittim hatta dokundum ama hiç ilgimi çekmedi. Halden anlamadım. Yardım etmedim. Acımadım, üzülmədim. Çünkü ben merhametimi kaybettim.

Bir canının karşılaştığı kötü bir durumdan dolayı üzülmeyeli çok zaman oldu. İnsanlar birbirlerine karşı merhametli olması gerekiren, merhamet etmediğim niceleri var etrafında. Müslüman kişiliğimin en ehemmiyeli göstergelerinden biriyken, merhametimi kaybedeli çok zaman oldu.

Merhametsizliğim bana ve insanlığa çok şey kaybetirecekti. Kaybettiklerimle ilgilenmedim asla. Mesela sevilmeyeceğim etrafında, huzur bulamayan bir toplumun mutsuz bir ferdi olacaktı. Etrafımızda her gün insanlar ölüyor, evler yıkılıp vatanlar tarumar ediliyormuş. İnsanlar vatanlarından sürüp, çocuk cesetleri denizlerden kırıya vuruyormuş. Hiç mi hiç rahatsızlıyorum.

Peygamber, müslümanları bir vücudun azaları gibi ifade etti. Bir yeri hastalanırsa, diğer azaları da bundan etkilenebilir. Ben azalarımı kaybettim şimdilerde hiçbir şey hissetmiyorum. Özülmüyorum olanlara, üzülenler varsa da bilsinler ki ben karşılarda bir yerdeyim.

Dünyanın orta yerinde senelerdir süre gelen acılar varmış, bombalar yağışormuş insanların başlarına, ölüm yağışormuş sokak sokak insanların bağına, işkenceler edilişormuş kanadı kırık babaların masum yavrularına. Hiçbir duyarlılığım kalmadı, çünkü bende merhamete de yer yok. Merhamet duygum seyrelmedi onu çoktan kaybettim. Azıcık merhameti olanın da dedim ya karşısında kaldım. Sadece duyarsızlaşmadım etrafındaki de duyarsızlaştmak için çalışıyorum.

Merhametsizliğim sadece bunlar için değil, etrafındaki herkese, her şeye karşı merhametsizleştim. Menfaatimin dokunmadığı her şeyden, herkesten uzak durdum. Biri yardım istese benden, yardım etmemek için ne gelir elden dedim. Geçitirmey herkesten lyl öğrendim. Kendimi herkesten çok sevdim. Kendimi beğendim, hiçbir şeyi beğenmedim. Ben varım dedim, diğerlerinin varlığını hiç önemsemedim. Her gün gördüm, isittim hatta dokundum ama hiç ilgimi çekmedi. Halden anlamadım. Yardım etmedim. Çünkü ben merhametimi kaybettim. Çünkü ben insanlığımı kaybettim.

İNSANLAR ZULMEDER KADER ADALET EDER

TAYFUN DÖYMAZ

Kış mevsimi bitti, doğaya ve tabiatla canlılık veren bahar mevsimi geldi. Bahar ile birlikte her tarafa civil civil bir görünüm hakim oldu. Bahar mevsimi tabiatın tekrar ruh bulmasıdır. Doğanın iç karartıcı görünümünün yerine iç açan ve ferahlatan bir atmosfere dönüştüren bahara yeniden kavuştu. Bahar ile birlikte herkes günün keyfini çıkarabileceği şeyleri uğraşıyor. Kimi sahilde mangal yapıyor, kimi balık tutuyor, kimi de ailesi veya arkadaşlarıyla geziyor. Bunlardan biri de baharin keyfini çeken iş adamı Ayhan Bey'di. Baharin tadını çıkarmak için kendini sahile atmıştı. Denizin huzur veren dalga sesleriyle dinkeniyordu. Sanki içini bir rahatlama kaplamıştı. Saat-Onu dälerce her şeyden uzaklaşıp açıkta geçen gemileri seyretti.

Ayhan Bey dinlenmesini bitirmiş, arabasıyla şirketine doğru yol alıyordu. Uzun bir süre gitmişti ki yol kenarında yerde yatan bir adam gördü. Yavaşladı ve durup adamın yanına gitti. Adamdan ses gelmiyordu ve hareketsizdi. Nabzını yokladı, nabzı atmıyordu. İçini bir korku kapladı ve hemen arabasına koştı. Telaşla arabasını karıştırıp gaza basmıştı ki karşısında bir hayvan belirdi. Aci bir fren sesiyle durmak istese de hayvana çarptı. Hayvan yere yiğilsa da bir süre sonra kalkıp topallaya topallaya yolu karşısına geçti. Etrafa kanlar sıçramıştı. Büyük bir ihtimalle ayağı kırılmıştı. Ayhan Bey, tekrar gaza basarak oradan uzaklaştı.

Bir süre sonra yol kenarında polis çevirmesi olduğunu gördü. Polislerin yanlarına gelince durdu. Sakinliğini korumaya çalışarak polis memurunun yanına gelmesini bekledi. Polis memuru arabaya yaklaştı ama yanına gelmedi. Arabanın ön tarafına bakıyordu. Ayhan Bey arabadan indi ve arabanın önünü gitti. Gördüğü şey karşısında şaşındı. "Az önce yolda ölüme çıkan bir hayvana çaptım. Ondan arabanın ön tarafına kan sıçramış" dedi. Polis üstelemedi ve Ayhan Bey'in yoluna devam etmesine izin verdi. Ayhan Bey evine geldiğinde ilk iş olarak arabanın önündeki kanları yıkadı. Hiç kimseye hiçbir şeyden bahsetmedi. O gece tüm sıkıntılarıyla beraber uykuya daldı.

Ertesi gün işine gittiğinde kapıda bekleyen polisleri gördü. Polisler onun için gelmişlerdi. Dünkü olaydan dolayı soruya götürdüler. Ayhan Bey tüm itirazlarına rağmen yol kenarındaki adamın katili olarak mahkemeye sevk edildi.

Hakime adamı kendinin öldürmediğini söylese de bunu ispat edemedi. Bütün deliller alehineydi. Polis arabanın önündeki kan görmüştü. Üstelik etrafta araba çarpan bir hayvan da bulamışlardı. Arabanın önündeki kan temizlendiği için insan kanı olup olmadığı anlaşılamadı. Gerçek katil ortaya çıkmadı.

Ayhan Bey, 30 yıl hapis cezasına çarptırıldı ve hapse atıldı. Ayhan Bey, yıllarını geçireceği koğuşa girdi. Etrafına şöyle bir bakındı ve duvarda gözüne işlenen bir yazı ile beyninden vurulmuşa döndü. "İnsanlar zulmeder, kader adalet eder". Yatağının üzerine oturdu. Hoşgeldin sesleri arasında 30 yıl öncesine gitti. Allah'tan başka hiç kimseyin bilmediği bir katli vardı. Ayhan Bey'in, Birinin ölümüne sebep olmuştu ve kimse bilmiyordu. Faali meçhul demişlerdi ama kader tarafından faali belliydi. Şimdi ise insanlar O'na zulmetmişti ama kader adalet etmişti. O katilin cezası için mahkum olmuştı...

BATI BATIYOR

ERTUĞRUL MUHSİN KAYA

Adalet rüzgarından nasibini almamış, merhamet sularından uzaklaşmış Batı adlı gemi batıyor. Zulm ile abad olunamayacağı kesin, batı yapıklarının bedelini elbet bir gün ödeyecek. Şairin de dediği gibi "Kim bilir belki yarın, belki yanından da yakın."¹

Batı medeniyeti var mı? Kişisel görüşüme göre yok. Yer olarak batıda oluşmuş son medeniyet Roma medeniyetiymişti. Onunda son parçası 1453'te Osmanlı'nın gazabı ile tarihteki yerinden silindi. Roma medeniyetinden günümüze doğru baktığımızda tarih sayfalarını dolduran İslam medeniyetini görmekteyiz. İşte burada devreye ilk başta sordduğum soru giriyor. Gerçekten Batı medeniyeti diye bir medeniyet var mı? Yoksa İslam medeniyetinin zayıflaması sonucunda oluşan boşluğu dolduran Batının, kendini bütün dünyaya ihtişamlı bir medeniyet gibi göstermesi mi? Evet İslam medeniyetinin zayıflaması, asıl mesele bu.

Lale devri ile başlayan Batı'ya yönelik Tanzimat ile yerini kopyala-yapıştır usulüne bıraktı. Uyar mı, uymaz mı? Halk ne der, millet ne düşünür? demeden batı taklit edildi. Kimse de sormadı biz neden batı taklit ediyoruz diye. Neden Fatih, Yavuz, Kanuni zamanında taklit etmedik de Tanzimat'ta taklit ettik. Değişen neydi? Hava aynı hava, toprak aynı toprak, su aynı su, Batı yine batıda peki ama değişen neydi? Cevap İslam medeniyetinin zayıflamasıydı. Cevap bizim İslamdan uzaklaşmadık. Çok belliymiş ki İslam dan uzaklaştıkça zayıflayacağız, güçsüzlüğeceğiz birbirimize düşeceğiz. Bunu gören büyük kafalar bizi tekrar İslam'a yaklaştıracakları halde iyice uzaklaştırga yönümüzü batıya çevirdiler. Bu kafaların bir sonraki kuşakları ise bizi zırla arkamızdan itekleyip Batı'nın bataklığına atmaya çalıştı. Allah'a şükür son zamanlarda en azından iteklenmiyoruz, ama yüzümüz hala Batı'ya dönük.

Yüzyıllardır ortada oynanan bir tiyatro var, iki sahneli bir tiyatro, ön tarafında batının görünen o ihtişamlı, adaletli, merhametli yüzü var. Siz güzel şeyler adına, aklınıza gelen her şeyi ekleyebilirsiniz. Çünkü bütün bunları o kadar iyi gösteriyorlar ki bize seyretmekten başka bir şey düşmüyör. Seyrediyoruz yıllardır, seyrediyoruz hem de hayranlıkla. İzlediğimiz filmlerde bunun en basit ve bariz örneği, Batının sözde ihtişamlı medeniyetini en etkili ve kolay biçimde gösterdiği araç "medya". Biz Beyaz Saray'ın odalarını filmlerden öğrendik, şimdi Oval Ofis desem çocumuzun aklına gelir. BIZ Amerika'nın silah teknolojisinde ne kadar ileri gittiğini filmlerden öğrendik. Biz Batı'nın sözde iyiliğini, güzelliğini, yardımseverliğini, merhametini, adalet dağıtan kahramanlarını filmlerden öğrendik.

Merhamet demişken hiç düşündünüz mü? Ne zaman Doğu Batı'yı eleştirse : "Afrika'da insanlar ölüyor. Açık var, sefalet var. Neredesin ey Batı! Neredesin ey Birleşmiş Milletler!" dendiği zaman bir de bakıyoruz ki birkaç hafta sonra Hollywood yıldızı, banlı elçisi Angelina Jolie Afrika'da kucağında iki bebek yanında beş-on çocuk kameraların karşısında merhamet timsali oluveriyor. Bütün dünya da her zamanki gibi seyrediyor. Ama kimse de demiyor ki "Ey Angelina Afrika'da sadece on tane çocuk yok, o insanlar da kamera yiyyerek doymaz".

İste bu anlatığım perdenin ön tarafında ki oyular-
dan sadece biri. Tabi ki bu tiyatronun bir de arka tarafı
var. Aslında arka tarafını hepimiz çok iyi biliyoruz. Fazla
geriye gitmeyeceğim. Özellikle son bir yılda sözde Batı
medeniyetinin mülteci sorunu karşısında takındığı
tutum hepimizin malumu. Avrupa'ya kaçmaya çalışan
insanların botlarını nasıl şıshediklerini, insanlara nasıl
çelme taktiklerini, insanların Madrid meydanında hayvan
yerine koyup oynattıklarını, ülkelerine gelen mülteciler-
in paralarını, ziynet eşyalannın, telefonlarının yasa
çıkanğı meşru göstererek aldıklarını (çaldıklarını) bütün
dünya gözleriyle gördü. Tabi bunlar görebildiğimiz ve
medyaya yansyanlan. Kim bilir daha niceleri var.

Amerika'da Avrupa'da insanlar robotlaşmış, işten
eve evden işe, insan hayatı sömüren sistemleriyle
kendi dışlarındaki gelişen olayların farkına varmadan,
rahatlarını bozmadan hayat sürmek istiyorlar. Kendileri
dışında bir dünya olduğunu, onların da yaşamaya
hakları olduğunu, adalet ve huzur içinde bir yaşam
sürmeye ihtiyaçları olduğunu farkına varmak istem-
iyorlar. Çünkü kendi huzurlarını ve rahatlarını başka-
lannın huzursuzluğunda buluyorlar. Bunun en büyük
kanıt ise Doğunun yeralı zenginliklerini baskı ve
zulümle kendi memleketlerine taşımaları olsa gerek.
Dünyanın neresinde bir zenginlik görseler sinsiçe
yaklaşıp, kendi lehlerine ne çalarsalar kârdır anlayışıyla
yaklaşıp adaletsiz bir paylaşımı sebep olmaları olsa
gerek. İşte Afrika, İşte Ortadoğu başka söyle ne gerek.

Gelişen silah teknolojileri ile batıdan doğuya
sözde demokrasi getirmeye çalışıyorlar. Sözde
başarı için gelmek istedikleri yerlere; çiçeklerle
gelme sözü verip; insanların üzerine yağan bom-
barlarla, savaş uçaklarıyla, binlerce askerle gel-
iyorlar. Size demokrasi getireceğiz diyorlar. Sizi
mutlu edeceğiz diyorlar. Bir laf vardır; gülsem mi
ağlasam mı, bu durumda aynen öyle, daha nice
örmekleri var ama ne yazık seyreden taraf
olmaktan öteye geçemiyoruz. Geçmemizin tek
yolu da yazarın başında bellitildiği gibi eski güçü-
müzे kavuşturmak İslamlı yakınlasmak. Adalet
temelinde, merhametlitoplumlar inşa etmek.

Adalet rüzgarından nasibini almamış, merha-
met sularından uzaklaşmış Batı adlı gemi battıyor.
Zulm ile abad olunamayacağı kesin, Batı yaptık-
larının bedelini elbet bir gün ödeyecek. Şairin de
dediği gibi "Kim bilir belki yanın, belki yanından da
yakın."

EY DÜNYA! NEREYE KADAR?

MUHAMMED FURKAN YAZAR

200'e yakın ülkenin bulunduğu dünyada, en zengin 3 kişi, en fakir 80 ülkenin toplamı kadar kazanıyor ki bu ülkelerin nüfusu yaklaşık 2,5 milyar. Yaklaşık en zengin 500 insana bakarsak hepsinin kazancı dünyanın en fakir 170 ülkesinin kazancına eşit. En zengin 2300 insan, dünyadaki paranın %94'ünü kullanıyor.

Dünya, günümüzde adaletsizliğin kol gezdiği, hatta hat safhaya çıktıığı melun bir yere döndü. İnsanların bencil hevesleri yüzünden adaletsizlik dünyanın temel problemlerinden biri haline geldi. Bununla beraber kibir, hoşgörüsülük, umursamazlık gibi sebepler adaleti kör topal işler hale getirdi. İnsanlığın kendisini diğer insanların üstün görme, onları umursamama gibi özelliklerin beslemesi adalet ve merhamet duygusunun körelmesine yol açtı.

Yukarıda saydığım bir kısım sebepler ve benzerleri dünyada öünü alınamayacak adaletsizliklere yol açtı. Dünyadaki en trajik adaletsizlik durumlarının birinden bahsetmek gerekirse:

200'e yakın ülkenin bulunduğu dünyada, en zengin 3 kişi, en fakir 80 ülkenin toplamı kadar kazanıyor ki bu ülkelerin nüfusu yaklaşık 2,5 milyar. Yaklaşık en zengin 500 insana bakarsak hepsinin kazancı dünyanın en fakir 170 ülkesinin kazancına eşit. Geriye 30 ülke kaldığını hatırlayın! En zengin 2300 insan, dünyadaki paranın %94'ünü kullanıyor". Sadece bu örnek bile zengin ve fakir arasındaki uçurumun ne kadar derin olduğunu anlatmaya yeter, artar da bile.

Her şeyin kendi etraflarında döndüğünü zannedip geçici dünya hevesleriyle hayallere dalan paranın ellileri, kazandıklarında fakirlerin de hakkı olduğunu öğrenemedikçe bu durumun artarak devam etmesi de kaçınılmaz olacak. Bu insanlar dünyayı kendi çevrelerinde görmesinler. Bir an, o kadar zengin olmadıklarını hayal etsinler. Belki zengin ailelerde, lüks mekanlarda değil de, dünyada açlık sıkıntısının çekildiği garip mekanlar da doğmuş olabileceklerini düşününler. Halleri daha farklı da gelişebilirdi. Bunu hatırlarına getirip zenginliğin şaaşalı dünyasına dalıp gitmesinler.

Belki de çok iyimserim. Zenginlerin küçük bir kısmı bile bunları yapabilseydi, vicdanlarına kulak verebilseydi dünyadaki milyonlarca aç olmazdı. Belki de çok fazla şey istiyorum onlardan. Gerçekten birazcık olsun adalet ve merhamet açısından olaylara bakılselerdi dünyada sıkıntı çeken milyonlarca insanın hayatı değişirdi!

Neticede dünyadaki adaletsizlikleri yapan insanıdır. Eğer bu adaletsizlikler bitecekse, Allah'ın yardımı ve yine bir insan ya da insanlar eliyle bitecektir. Bunu bitirmek insanlığın elinde. Paranın adaletine son vermek yine insanın kıymet verdiği şeylerin değiştirmesiyle olacak. Değerlerimizin yönünü paradan vicdanlara çevirdiğimizde dünyada çok şey değişecek.

Gerçekten kim olduğumuzu bilirsek, başka insanların yerinde kendimizi hayal edersek, maddeye açlığımızı sınır getirip paylaşırıksak, dünya daha güzel bir yer olacak. İnsanları zenginliğine göre değil insanlığına göre ayırsak, paranın adaletinden kurtulmuş olacağız. Bunu gerçekleştirmek imkansız değil. Bu sadece insanlık meselesiştir. İnsanlığın kendine dönüş meselesiştir. Her insanın insan olduğunu farkına varma meselesiştir.

Karikatür: Talha Çalışır

ADALET

ABDÜLLATİF TIRLI

Kalınca bir kitabın kapağında okumuştum;
Adalet mülkü temelidir, diyordu.
Şimdi ise anlam yüklemekten yoruldum.
Herkesin adaleti, kendine göre oldu.

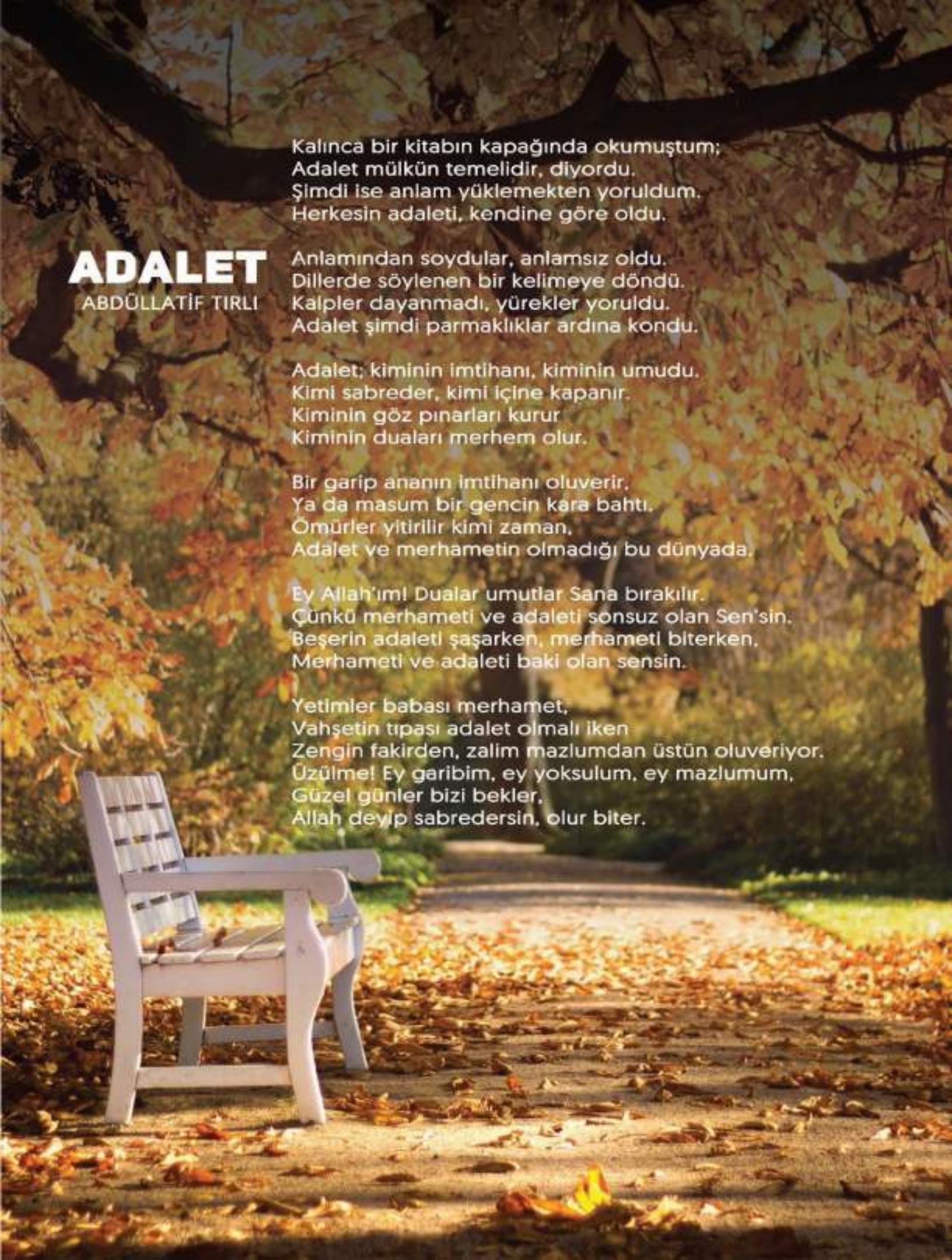
Anlamından soydular, anlamsız oldu.
Dillerde söylenen bir kelimeye döndü.
Kalpler dayanmadı, yürekler yoruldu.
Adalet şimdi parmaklıklar ardına kondu.

Adalet; kimin imtihani, kiminin umudu.
Kimi sabreder, kimi içine kapanır.
Kiminin göz pınarları kurur
Kiminin duaları merhem olur.

Bir garip ananın imtihani oluverir,
Ya da masum bir gencin kara bahtı.
Ömürler yitiriliyor kimi zaman,
Adalet ve merhametin olmadığı bu dünyada,

Ey Allah'ımı! Dualar umutlar Sana bırakılır.
Çünkü merhameti ve adaleti sonsuz olan Sen'sin.
Beşerin adaleti şşarken, merhameti biterken.
Merhameti ve adaleti baki olan sensin.

Yetimler babası merhamet,
Vahsetin tipası adalet olmalı iken
Zengin fakirden, zalim mazlumdan üstün oluveriyor.
Üzülme! Ey garibim, ey yoksulum, ey mazlumum.
Güzel günler bizi bekler,
Allah deyip sabredersin, olur biter.

KAN DAVALARI

NEVİ ŞAHSINA MÜNHASIR BİR ADALET ANLAYIŞI

MURAT ATEŞ

"Ashabımı! "Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde guduilen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası da Abdulmuttalibin torunu İlyas bin Rabia'nın kan davasıdır."

Ülkemizde çoğunlukla Doğu ve Güneydoğu da görülen aşiret, dili ve kültür bakımından farklılık gösteren, birbirleri arasında köken, ticaret, akrabalık, din, kan veya evlilik ilişkileri bulunan topluluklardır. Aşiret denilen sistem, bir reisten ve o reisin yardımçılarından oluşan aile topluluğu genellikle diğer aşiret topluluklarına karşı kendi bölgelerini savunma adına oluşmuştur. Ülkemizde hala kültürel taraftan yapılan devam eden 9 aşiret ve bunlardan ayrılan kabileler vardır.

"Reşwan; Reşî, Rışvan, Reşo olarak da anılan Rışvan Aşireti, aslen Maraş-Anadolu dolaylarında meskün olan ve tarihi süreç içerisinde iskân ve sürgün politikalarından dolayı geniş bir coğrafaya dağılmış olan aşiret konfederasyonudur. Urfa, Rakka, Halep, Kilis, Diyarbakır, Antep, Erzurum, Mardin, Malatya, Ankara, Maraş, Adiyaman, Nizip, Birecik, Siliverek, Sivas, Elazığ, Kırşehir ve Konya'da yaşarlar. Ertuşiler; Van Gölü'nün güneyi ile Zaho ve Duhok arasında; Barzaniler; Zap nehrinin yukarı yakalan ile Hakkâri arasında yaşar. Zırıklar; (Zirkan) aşireti mensupları ise Erzurum'un kuzeyinde, Diyarbakır-Mardin ve çevresinde yaşarlar. Van Gölü'nün güneyindeki diğer gruplar Botaniler ve Herkilerdir. Kars ve çevresinde Celaliler, Bingöl ve

Erzurum arasında Cibraniler, Van'ın doğusunda Milaniler ve Şakakiller, yine Hakkâri'nin kuzeyinde Piniyaniler, Van Gölü'nün kuzeyinde Sipkaniler, Antep Maraş çevresinde Beraziler, Uludere çevresinde Berwâriler, Semsûr ve çevresinde Çavreşiler, Erzincan-Tunceli arasında Dersimiler, Mardin ve çevresinde Haverkâiler, Fıratın batısında Koçgırıllar, Bingöl ve Muş'ta Xormekiller, Erzincan'ın doğusunda Kureşiler, Fırat ile Mardin arasında yayılan Milaniler, Bingöl ve Diyarbakır arasında Motkiler yaşar. Bunun yanında Cizre ve çevresinde Silvaniler; Musul Antakya hattında Yezidiler aynı birer konfederasyondur. Bunun yanında Güneydoğu Anadolu'da konfederasyon olmayan aşiretler de oldukça fazladır. Konfederasyonların çoğu çözülmüştür."

Aşiret topluluklarında erkek gücüne, otoritesine dayanan bir düzen vardır. Bu düzenin oluşmasında en etkili olan erkeklerdir. Hakimiyet ve reislik erkeklerindir. Aşirette kadınlara göre erkekler daha değerlidir. Töre cinayetleri içinde yer alan kan davaları, akrabalık ilişkilerinin öz alması duygusundan dolayı karşılıklı cinayetlerle süren aşiretler arası çatışmadır.

Aşiretlerde kan davası oluşan durumlarda hak arama süreci, adalet duygularının tatmin edilmediği hukuksal durumlarda, kişinin hak ve adaleti kendi başına gerçekleştirmeye isteğinin sonucu olarak ortaya çıkar. Kan davaları genellikle haksızlığa uğrayan taraf, suçu işleyen kişinin suçu işlemesine karşılık verilen cezanın eşit olmadığı düşünülür ve haksızlığa uğrayan tarafın intikamını alma, hak ve adaleti gerçekleştirmeye isteği ile başlar. Karşı tarafın aynı sebeplerden işlediği cinayetlerle súrer. Kan davası sürdürüldü sırada davalı aşiret üyeleri birbirleri arasında dayanışma içerisinde olurlar. İşlenen bu cinayetlerde aşiret üyelerinin hepsi sorumlu olur. Bu davalarda aşiretlerde genellikle erkekleri seçerler. Kan davalanmış aşiretler arası düşmanlığa dönüşüğü zaman aşiretler arası toplu cinayetler de görülmüştür.

Örneğin, Mardin'in Mazıdağı İlçesi, Bilge köyü'nde Abdulkadir Çelebi, 4 oğlu ve 3 akrabası tarafından "Korucu" silahlaryla gerçekleştirilen katliamın arkasından kadın ve toprak kavgası çıktı. Çelebi ailesinin iki grubu, önce paylaşılan toprak konusunda anlaşmazlığa düştü. Ardından gerçekleşen cırın bir olay, ilişkileri iyice gerdi. Bu olaya karşılık, daha sonra saldırısında öldürülen Çelebi Ailesinin kızı istendi. Ancak kız, hasım almeye verildi.

Bunun üzerine nikâh evini basan maskeli saldırganlar, 6'sı çocuk, 3'ü hamile 16'sı kadın olmak üzere 44 kişiyi acımasızca katlettiler. Saldırının elebaşının şu sözleri ise, kan dondurmayı yetti: "Köklerini kazııp, intikam alacak kişi bırakmamak için herkesi öldürdük," dedi.

Aşiretlerde namus ve şerefin korunması, Doğu ve Güneydoğu insanı için çok önemli olmuştur. Aşiretlerde bulunan kadınlardan herhangi birine dedikodu, hakaret veya söyleşti olursa bunu kendilerine bir leke olarak görürler. Bunun sonucunda kan davaları çıkar.

Kan davaları, İslamiyet'ten önceki Arap toplumlarında en yaygın adetlerden birisiydi. İslamiyet geldikten sonra cahiliye dönemine ait kan davaları kaldırıldı. Buna rağmen hala günümüze kadar kan davaları sürdürmüştür. Oysa ki, Resulullah (s.a.v) Veda Hütbesi'nde buyurur ki; "Ashabımı! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağının altındadır. Cahiliye devrinde gürullen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdulmuttalibin torunu İlyas bin Rabia'nın kan davasıdır."

KURAN YÖRÜNGESİNDE ADALET

BERAT ÇAYLAK

"Sakin, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanmal! Ancak, Allah, onları [cezalandırmayı], korkudan gözleri dışarı fırlayacağı bir güne erteliyor". [İbrahim 42]

Adalet, İügatta "hak ve hukuka uyma, herkesin hakkını gözetme doğruluktan ayrılmama" manasına gelmektedir. Bu terimlerin üzerinde durmak istiyorum.

Hak ve hukuka uyma; bireyin toplum içindeki rolünü bilmesi, toplumun kendisinden beklediği rollere karşı uygun hareket etmesi demektir. Herkesin hakkını gözetme deyince; yaratılanı yaratılanlardan ötürü sevme anlayışıyla tüm insanlar ne hak ediyorsa, hak ettiğinin karşılığını vermek, hiçbir insana haksızlık yapmamak demektir diye düşünüyorum. Doğruluktan ayrılmama deyince, insanların karakterine laf getirecek hal ve harketlerden kendini uzak tutması kastedilmektedir.

Biz, adaleti biraz da "Hak çerçevesi" etrafında inceleyelim. Bir kere şunu demeliyim ki "Hak Kıtımız Kur'an-ı Kerim'in bir indiriliş gøyesinin de yeryüzünde adaleti hakim kılmak, zalimin mazlumu ezmесini engellemek, tüm insanlığın huzurlu bir hayat içinde yaşamamasını sağlamak" gøyesinde olduğunu söylememizde hiçbir şüphe yoktur.

Adaleti, Kur'an yörüngesinde incelediğimizde adalet tam olarak on beş defa zikredilmiştir. Bir ayeti kerimede "İnsanlar arasında hükümettiniz zaman adaletle hükmedin"^[1] denilmekte, bir başka ayeti kerimede ise "Adaleti titizlikle ayakta tutun"^[2] denilmektedir. Bu ayetlere baktığımızda 'nefislerinizi, heveslerinizi ayakta tutun, çıkarlarınıza hükmedin' ifadeleri yer almamaktadır. İşte bugün insanlığın birçok temel sorunlarına baktığımızda, insanların oylara adaletle hükmetmediğinden, kendi çıkarına neler daha avantajlı geliyorsa o kriterler yörüngesini izlediğinden, kendi nefis ve hevesini adalete nazaran daha çok kazip gördüğünden, yeryüzünde adalet tam manasıyla hakim kılınamıyor. Maalesef her geçen gün yeni haksızlıklarla karşı karşıya gelmekteyiz. Başka bir ayeti kerimede ise "Andolsun, biz elçilerimizi açık mucizelerle gönderdik ve beraberinde kitabı ve mızanı (ölçüyü) indirdik ki, insanlar adaleti yerine getirsinler"^[3] denilmektedir. Bu ayeti kerimeye baktığımızda, insanların adaleti yerine getirmeleri için kitabı indirdik denmektedir.

Ben yine şunu ifade etmek istiyorum ki, insanlar bugün özlerine dönseler, çareyi batıda, beşeri kanunlarda aramak yerine Kur'an'da arasalar işte o zaman yeryüzüne tam manasıyla adalet hakim kılınacak. Biz ne zaman ki Kur'an'a dönersek işte o zaman mazlum hakkını savunacak, çok kazanan daha çok kazanacak, az kazanan daha az kazanacak, gerçeği ortadan kaybolacak. Ne zaman Kur'an'a dönersek bu zulüm ve bu haksızlıklar o zaman ortadan kalkacak. Ve ne zamanki adaleti Kur'an'dan öğrenirsek o zaman mazlumların yüzü gülecek.

Kuran ayetleri perspektifinden yola çıkarak insanlar arasında adaletle hükmedelim. Adaletle hükümetmemiz gerektiğini, temel anlayışımızın "Ey iman edenler! kendiniz, ana babanız ve yakınlarınız aleyhine de olsa Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun"^[4] olduğunu aklimızdan çıkarmayalım. Ve son olarak; "Sakin, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Ancak, Allah onları [cezalandırmayı], korkudan gözleri dışarı fırlayacağı bir güne erteliyor"^[5] uyarısını, yanlı mazlumlar için umut ayeti, zalimler için de tamamen hayal kırıklığı olan bu ayeti unutmayaşım. Selam ve dua ile,

1-Nisa 58

2-Nisa 135

3-Hâlid 35

4-Nisa 135

5-Ibrahim 42

"Hasbunallahu ve Ni'mel Vekil"

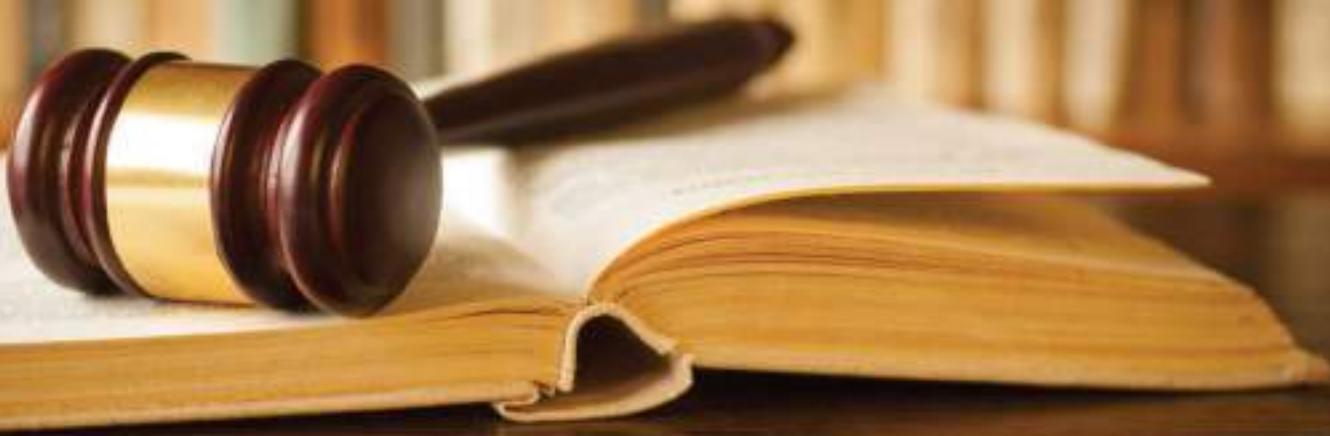
iman

değerler eğitimli
kültürü

Allah bize yeter;
O ne güzel vekildir.

Al-İmrân Sûresi, 3:173

SİZİN YASALARINIZ [BENİM YASAKLARIM]

YASİN YILMAZ

Tarihin seyri içinde birçok yasa çıkarılmış ki, sahiplerine hizmet etmiş ama mazlumların yasaklarına bir yenisini daha eklemiştir.

Tarihi seyri içinde yasalar niçin ortaya konulmuştur? İnsanoğlu, varlığından bugüne çoğu zaman yanlış işler yapmış ve toplumda huzursuzluklar çıkarmıştır. Toplumsal otorite, insan hatalarından kaynaklanan haksızlık ve dízensizliğin önlüne geçmek için yasalar ve kurallar koymuştur. Yanlı yasalar kısaca toplumda refah ve adalet sağlamak için çıkarılmıştır.

Ama tarihte birçok kez bunun sağlanmadığı görülmüş insanların hakları elinden alınmış ve mağdur edilmiştir. Suçlar işlenmiş ve yasalar karşılığını verememiştir. Ömeklendirmek gerekirse; 14-15-16. yy. da Avrupa'da kurulan engizisyon mahkemelerinde yargıçların yasası ile suçlu veya suçsuz ne kadar Yahudi varsa hepsi yargılanıp yakılmıştır. Bir diğer örnek, derebeylik döneminde; derebeylerin çatırdığı yasalarla, suçlu suçsuz aramamış, sadece kendilerine dalkavukluk yapanların çıkarları gözetilmiş ve adaletsiz kanunlar uygulanmıştır.

Yakın tarihten örnek veresek, ülkeyi yönetenler kendi dayaltıkları yasalara uymayanın hapsehanelerde süründürmüştür ve ülkemizde hiç suçu olmadığı halde alımlar asılmıştır. Devlet eliyle çıkartılan keyfi kanun ve yasalarla, insanların manevi değerleri yasaklar listesine alınmıştır.

Çıkarılan yasalarla insanların eğitim hakları elle-rinden alınmış, kitapları yasaklanmış ve mağdur edilmiştir. Sadece bu da değil; adam öldürünen, tecavüz eden, hırsızlık yapan, yetim hakkı yiyeñler bazen kısa süreli hapislerle salıverilmiş bazen de adliyelerin bir kapısından girip diğerinden çıkmışlardır. Kaldıkları yerlerden devam etmişlerdir. Ama bu işlenen suçların mağdurları ise çoğu zaman açları ile kalmış ve sosyal hayatlarına ekledikleri korku ve yasaklarla canları daha çok yanmıştır. Suçluğunun cezasız kalması ise ümítlerini kırmış ve can yakmaya devam etmiştir.

Tarihte adalet sağlayan yasalar da olmuştur. En büyük örneği ise İslam Şeriatıdır. İslam şeriatında caydırıcı kurallar vardır. Adam öldürürsen ölürsün, hırsızlık yaparsan haksızsan elin kesilir. Ama adam açsa ve yiyecek çalırsa ona ceza verilmmez, hatta ona yardım edilir. Bu sayede toplumda suç olmaz ve huzur ortamı oluşur. Çünkü kimseyin hakkı yenmez ve adalet sağlanır. Ama şimdilerde İslamın adaleti nerde, kim uyguluyor? Neticede geçmişte birçok yasa çıkarılmış ki sahiplerine hizmet etmiş ama mazlumların yasaklarına bir yenisini daha eklemiştir. Mazlumları koruyan yasalar temennisiyle...

MEDYA

MERHAMET'SİZ ADALET

ABDURRAHMAN SELİM

Bize zalimin yanında durmayı öğrettiler filmlerde, dizilerde. Bilmem nereye kadar gidecek bu durum, ne zaman son bulacak kendimize ettiğimiz bu zulüm?

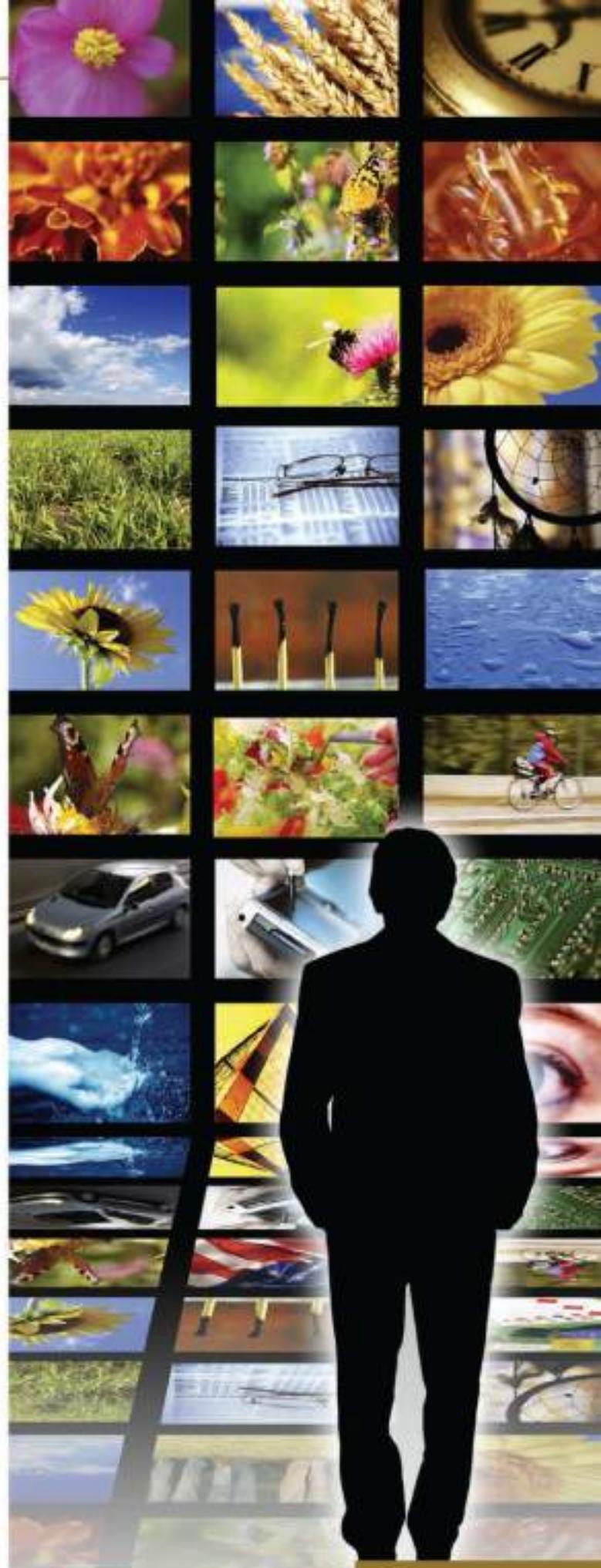
Merhamet ve adalet, insan ilişkilerini doğrudan etkileyen iki değerdir. Öyle ki bu değerlerden biri ölçüsüz olsa, insan ilişkileri yıkılacak bir bina gibi sallanıya uğrar. Bu değerler iletişimini sağlam tutan tuğlalardır, harçtir her daim ihtiyaç vardır.

Kişiler merhamet ve adaletimizi etkilerken topluluklar kurumlar, şirketler, medya iletişim araçlarıyla bu değerlerimize hitap etmeye çalışıyorlar. Mesela her gün maruz kalmıyoruz medyaya. Etkisinde kalmıyor, çoğu zaman fayda zarar analizi yapmadan bizi etkilemesine izin veriyoruz. Adaletten nasibini reklamlara bakıyor, Allah'ın rahmetini evimizden uzaklaştıracak haberlere göz atıp aynı münvalde dizilerle seviniyoruz. İnsanlı duygularımızın körelişine göz yumuyoruz.

Gelir adaletsizliğine teşvik eden reklamların etkisiyle ihtiyacımız olmayan birçok şeyi alıyor. Fakir fukaraya vermemiz geren nafakayı onlardan çalıyoruz. Yine izlediğimizin etkisiyle çocukların hayatlarına set çekip onlara adaletsizlik yapıyoruz. Kendi amaçlarımız uğruna onları heba ediyoruz. Sonrasında ise kendimiz gibi merhametsiz ve adaletsiz kişilikler türetiyoruz.

Haberler duygularımıza o kadar etki eder oldu ki köpeğin isirdiği insanlara değil insanın isirdiği köpeklerle merhamet gösteriyoruz. Haberleri o kadar kaniksadık ki bir kişinin katılıyle ilgilendiğim, merhametimizin depreşmesi için en az onlarca casını istiyoruz. Yaralı kelimesini ise hiç takmaz olduk. Ekrandan gördüklerimiz, basından okuduklarımız bizi adaletsizliğe, merhametsizliğe sevk ederken hiç mi hiç sesimizi çıkarmaz olduk. Her reklama baktığımız da gördüğümüz bencillik bizi başkalannı düşünmekten alıkoydu, ses etmez olduk.

Izlediğimiz dizilerden neye merhamet göstereceğimize, neye adaletle davranışımıza karar veremez olduk. Bize zalimin yanında durmayı öğrettiler filmlerden, dizilerden sesimizi çıkarmadık. Daha niceleri var söylemeyeceğim. Bilmem nereye kadar gidecek bu durum, ne zaman son bulacak kendimize ettiğimiz bu zulüm?

BATSIN BU DÜNYA!

İBRAHİM ASLAN

Bu şarkidan etkilenip de kaderine isyan eden birileri varsa eğer, soruyorum size kadere isyan eden hakiki adaletten nasibini alabilir mi? Kendi dertleri için dünyayı bataranlar başkalarına merhamet edebilir mi?

Bir misafirliğe gittiğinizde, alle fertlerinden aşağıdaki cümleleri duymazsınız normal bir durum haline geldi. Evin küçük çocuğundan "baba ben de bilgisayar oyunu istiyorum" evin hanımdan "Sus kız sus, dizi başlıyor" veya evin beyinden "Çal şuradan bir Orhan Baba" dediğini duymazsınız çok da zor değil. İnsanlar artık kendi küçük dünyalarından dışarı çıkmadan evlerindeki kutular yardımıyla başkalarının dünyalarına giriyorlar. Her ne kadar sanal bir gezinti olsa da peki durum bizim manevi duygularımıza nasıl bir etkide bulunuyor?

Tüm dünyada, aksiyon türüne o kadar büyük bir eğilm var ki: vizyondaki filmler, bilgisayarda oynadığımız oyunlar ve hatta dinlediğimiz müziklerin büyük bir kısmı aksiyon banndırıyor. Mesela bir bilgisayar oyununu değerlendirelim. Dünyaca ünlü bir bilgisayar oyunu Grand Theft Auto. Bu da ne demenize gerek yok. Bu işte bizim o çocuklarınızın ağızından düşmeyen GTA dan daha başka birşey değil. Oyun, kural tanımayan bir karakterin etrafında dönüyor. Karakter önüne gelip geçeri dövüyor, öldürüyor vb. Sadece bunlarla kalmıyor. Araba çalıyor, araba ile insanların eziyor. Anlayacağınız anarşist. Kural dinlemez bir karakterden bahsediyorum. Bu da beraberinde çocuklarda aynı davranışları uygulama hissi doğuruyor. Bakmışsin bir zaman sonra arkadaşlarına acımadan vuran, merhametten yoksun bir çocuk oluyor karşımızda. Niçin diye sorma; çünkü her şey apaçık ortada. Çocuk o karakteri oynamaya oynata kendisini o karakterin yerine koymuyor.

O karaktermiş gibi davranıyor. Anarşist bir kişilikten adalet bekleyemezsiniz. Ne zaman merhamet edeceğini de bileyemezsiniz. Sonra çocuklarınımız merhamet nedir bilmeyen, adaletten anlamayan biri oluverip topluma karışıyor.

Sadece bilgisayar oyunları değil, merhamet ve adaletten nasibini almayan. Peki ya dizi ve müziklere ne demeli? Belki şu anda "Hadı dizileri anladık da müzikler ne alaka?" diyor olabilirsiniz. O zaman ben de biraz bu konuya değineniyim. Müziklerde de çoğu zaman durum aynı. Müzik güzel olabiliyor, pratikte bir aksiyon öğesi göremeyebilirsiniz. Her şey aştan bahsediyor olabilir. Hoş o da netameli bir durum ya. Ama konumuz değil. Çokça zaman müziğin içindeki sözlere bakılsa insanı şiddete yönelten ve insanın beynine ok gibi fırlatılan kadere isyan sözlerini görürsünüz. En basit bir örnek olarak bir zamanlar dillerden düşmeyen "Batsın bu dünya" şarkısı. Her ne kadar daha iyi olana kadar dese de söyleyen, bu şarkidan etkilenip de kaderine isyan eden birileri varsa eğer, soruyorum size kadere isyan eden hakiki adaletten nasibini alabilir mi? Kendi dertleri için dünyayı bataranlar başkalarına merhamet edebilir mi? Takdiri size bırakıp oynadığınız, izlediğiniz ve dinlediğiniz şeylelere dikkat etmenizi, salık veriyorum. Adalet ve merhamet kavramlarını kendi yaşam biçiminizin merkezine koymamanız temennisiyle...

UNICEF O NE OLA Kİ?

HAMZA ARSLAN

Dünya çocukların haklarını koruyacak, çocukların daha adaletli bir dünyada büyümesi için onların haklarına saygı gösterilmesi için çalışacaktır.

2. dünya savaşından yeni çıkışmış olan devletler ve milletler açıktan yaraları sormak için çareler aramaktaydılar. Fakat sorunlar içinden çıkışlamayacak kadar karmaşıklıktı. Birleşmiş Milletler Topluluğu almış olduğu bir dizi kararla dünya çapında bir çok örgütlenme kurdu. İşte bu örgütlerden biri de UNICEF'ti. Dünya çocukların haklarını koruyacak ve daha adaletli bir dünyada büyümeleri için çalışacaktı. Yine çocukların temel gereksinimlerini karşılamak için dünyanın her yerinde çalışmalar yapacaktı. Fakir ülkelerdeki çocukların hak ve hürriyetlerinin garantisini oluşturacaktı.

Tarihi sürecine baktığımızda UNICEF; hedef belirlediği gayelerden uzak kalmış, yardım yaparken gözetmeleri gereken hassasiyetlere dikkat etmemiştir. Kendi koruması altındaki insanlara dahi sahip çıkmayan UNICEF'in üst kuruluşu BM, doksanlarda Bosna'da iyi bir sınav verememiş ve yüzlerce çocuğun ölümüne sebep olmuştur. Bugüne baktığımızda ise Filistin'de çocuklar İsrail askerlerinin postalları altında ezilirken UNICEF kinamadan öteye geçmemiştir. Suriye'de zalimlerin, yerlerinden yurtlarından ettiği çocuklara dahi sahip çıkmamış, Ege Denizi'nin sularında boğulmalarına göz yummuştur. Yetim kalmış yüz binlerce çocuğa ettiği yardımlar göstermelik bir reklamdan öteye geçmemiştir.

Dünyanın birçok yerinde kitap yüzü görmeyen, kalem tutmadan silahların gölgesiyle tanışan yüz binlerce çocuk için maalesef hiçbir şey yapamamıştır ya da yapmamıştır. Savaşın hüküm sürdüğü ülkelerin dışında da pek varlık gösterdiği söylenenemez. Mesela dünyanın birçok yerinde azimsanamayacak kadar çok çocuk işçi bulunmaktadır. Uyuşturucu bağımlısı gençler, eğitim hakları elliinden alınmış kızlar daha orada dururken bu kurumun bir şey yapabildiği söylebilir mi?

Dünyadaki adaletsizliği çocuklar lehine ortadan kaldırılmak ve insanların merhametli yüzünü onlara göstermek için kurulan bu kurum; yukarıda saydıklarımız olurken neredeydi? Şimdi soruyorum sizlere, UNICEF mi dediniz. O NE OLA Kİ?

Adalet güzeldir; fakat devlet büyüklerinde olursa daha güzeldir.

Hz. Muhammed (sav)

Sevginin kurduğu devleti adalet, devam ettirir.

Farabi

Kuvvete dayanmayan adalet aciz, adalete dayanmayan kuvvet zalimdir.

Blaise Pascal

HILFU'L FUDUL (ERDEMLİLER TOPLULUĞU)

YUSUF İSLAM DAĞDELEN

Peygamberimiz [sav] 20 yaşında Hilfu'l Fudul isimli bir anlaşmaya katılmıştır. Bu anlaşma adaleti gerçekleştirme ve insana yapılan her türlü zulmü engellemeye amacıyla Mekke'de yapılmıştır.

Biset'ten evvel Mekke'de kabileler arasında birtakım hadiseler yaşanmaktadır. Bu hadiseler basit nedenlerden dolayı çıkıyor ve sonuçlan ağır oluyordu. Yine basit nedenlerden dolayı bir takım basit hadiseler cereyan etmiş ve "Ficar Savaşı" [haram aylarında yapılmıştır] meydana gelmiştir. Bu savaş can kayıplarıyla kalmamış Mekke'de can ve mal emniyeti sıkıntılı girmiştir, huzursuzluk artmıştır. Hac ve ticaret için gelenleri, zayıf ve güçsüz insanları fazla etkiliyordu. Zayıflar zulme uğruyor, mallan gasp ediliyor. Güçlüler ticaret için gelen yabancıların mallarına el koyuyor ve hiçbir ücret ödemiyorlardı. Bu tüccarlar karşı koyma cesareti göstermiyorlardı. Bu olaylar Mekke'nin itibarını fazlasıyla zedeliyor. Zalimlerin kaynacı mazlumun ezildiği bu ortam değişmeliydi. Birileri çök mazlumun hakkını zalimlerden sormalıydı. Ama nasıl?

Zebidîlin Gasp Edilen Mali

Mekke'de bu huzursuzluk ortamının devam ettiği sıralarda, Mekke'ye mal satmak için gelen Zübeyd Kabillesine mensup Zebidîl bir tüccar malını As B. Vall'e satar. Lakin As B. Vall ücreti ödemeye yanaşmaz. Tüccar hakkını istemekte, As B. Vall ise vermemekte israrlıdır. Bunun üzerine Zebidîl tüccar Mekke'nin ileri gelen ailelerinden yardım ister. Fakat onlar As B. Vall'ı karşılara almak istemediklerinden yardım etmezler üstelik tüccar da azarlarlar. İşin kötüye gitğini gören tüccar Mekke'nin ileri gelenlerinin Kâbe etrafında toplandıkları bir sırada Ebu Kubeyn tepesine çıkararak "Eyl Fîr Hanedanî" diley bağıra bağıra okuduğu şirinde, kendisine haksızlık yaptığına diley getirir ve Kureyş halkını yardıma çağırır. Zebidîl tüccarın çağrısını duyan ve o sıralarda Kâbe'de bulunan Peygamber Efendimiz [sav] amcası Zübeyr B. Abdulmuttalip derhal harekete geçecek ve bu yolda başkalarını da harekete geçirecektir.

Hilfu'l Fudul Kuruluyor

Zübeyr B. Abdulmuttalip önderliğinde harekete geçen cömert ve adalet sahibi insanlar, o zamanın büyüklerinden Abdullah B. Cüda'nın evinde toplanırlar. Bu toplantıda henüz 20 yaşında olan El-Emin İakabiyâ Efendimiz de [sav] vardır.

O'da amcası gibi zulme sessiz kalmamıştır. Uzun istişareler sonucunda aşağıdaki maddeler karara bağlanmıştır.

1-Mekke'de ister ehlinden ister dışından zulme uğra-mış kimse bırakılmayacaktır.

2-Bundan böyle zulme asla meydan verilmeyecek, müsamaha hakkı tanınmayacaktır.

3-Mazlumlar zalimlerden hakkını alıncaya kadar, mazlumlarla birlikte hareket edilecektir.[1]

Bu ahitlerine sadık kalacaklarına dair de söylece yeminde bulunmuşlardır. "Denizlerin bir kıl parçasını islatacak sular kalmayınca, Hira ve Sebir dağı yerlerinden silinip gidinceye, Kabe'de istilam ibadeti ortadan kalkıncaya kadar bu akdimizde sebat edeceğiz." [2]

Kurulan bu cemiyete "Erdemliler Topluluğu" anlamına gelen Hilfu'l-Fudul Cemiyeti adı verildi. "Kim olursa olsun; zalime karşı, mazlumdan yana" düsturunu kendilerine rehber edinen bu cemiyet, pek çok haksızlığa adaletsizliğe ve zulme bu anlaşmaya dayanarak müdahale etmiştir. Zalimden yana değil, mazlumdan yana olmuştur.

Bu yüzden ötüründür ki Peygamber Efendimiz [sav] henüz 20 yaşındayken bu cemiyete katılmış ve İslam geldikten sonra da bu cemiyete katılmaktan duyduğu memnuniyeti şu cümlelerle ifade etmiştir: "Abdullah B. Cüda'nın evinde yapılan yeminleşmede ben de bulundum. Bence o yemin kırmızı tüylü develere sahip olmaktan daha sevildir. Ben, ona İslamiyet devrinde bile çağrılısam icabet ederdim." [3]

Sonuç itibarıyle, Peygamberimiz [sav] 20 yaşında Hilfu'l Fudul isimli bir anlaşmaya katılmıştır. Bu anlaşma adaleti gerçekleştirme ve insana yapılan her türlü zulmü engellemeye amacıyla Mekke'de yapılmıştır. Müslümanlar bu cemiyeti ve hadiseyi incelemeli ve kendine dersler çikan mazluma sahip çıkmayı, mazlumun hakkını aramayı dert edinmelidir. Müslümanlar da bu kurum ve derneklerde katılmalı din, dil, ırk ayırt etmeksiz mazlumun yanında zalime hesap sormada aktif rol oynamalıdır. Hatta bu kurum ve derneklerin öncülerinden olmalıdır. Ve bu yolda şu hakikati unutmamalıdır: "Ne kadar kuvvetli olursa olsun, tüm zalimlere karşı olmak ve ne kadar kuvvetli ve zayıf bulunursa bulunsun, her muzlumun yanında yer almak her müslümanın şanıdır." [4]

[1] İbn Hisam, Sire, c.1, s.129

[2] İbn Sad, Tabakat, c.1, s.129

[3] İbn Hisam, Sire, c.1, s.141-142

[4] Gazali, Muhammed, Fikhû's-Sire, s.85

M. Asım Köksal, İslam Tarih, c.1, s.100-103

Şamil İslâm Ansiklopedisi

Haz. Peygamber'in Zulmü Engellemeye Amaçlı Hilfu'l Fudul'a katılımı, Dr. Mithat Eser (makale)

MERHAMET HİKAYELERİ

MUHAMMED EMİN ŞAHİN

Çanakkale Harbi'nde mükemmel merhamet örnekleri bulabiliriz mesela; Bir İngiliz'in diliinden: "Karaya ayak basmak üzereyken pantolonum kan içindeydi. Halsiz ve bitkindim. Tam o esnada tüfegine süngüsünü takmış bir Türk askerinin bana doğru hızla koşarak geldiğini gördüm. Güçlükle sahile çıktıım. Kurtulmuştum ama bana doğru gelen askerin süngüsünden nasıl kurtulacaktım? Türk askeri yanıma yaklaştı. Yere diz çöktü. Cebinden çıkardığı sargı bezıyla yarımı sardı. Sonradan sırtından kaputunu çıkardı, titreyen ıslak vücudumu örttü. Üzerimize yağınen mermi yağmuruna rağmen hiç alırdı etmeden kolumna girdi. Yavaş yavaş geriye döndük. Türk siperlerine yaklaştık. Beni orada da iyi karşıladılar. Türkler bana sıcak çay ikram etti."

Bir yaz günü, bir adam yolda yürüyordu. Hava o kadar sıcaktı ki, toprak kurumuş, ağaç yaprakları halsiz düşmüştü. Adam susamıştı. Ama ne yanında su vardı, ne de görünürde bir kuyu. Yoluna devam etti. Susuzluğu gittikçe artıyordu, ama o kendi kendine sizlənmək yerine, düşünüyordu. Ne büyük bir merhamet eseriymişti şu su. İlk bakişa, basit ve sıradan gibi gellyordu, ama o olmadan hiçbir canlı hayatını devam ettirememiyyordu. Rahmet ve merhamet sahibi Yaratıcı, bütün canlıların en büyük ihtiyacı olan suyu onlara gecikmeden annənən gönderiyordu. Bir süre sonra adam bir kuyuya rastladı. İçine inip susuzluğununu giderdi. Suyun Yaratıcısına ve onun merhametine şükretti.

Kuyudan çıktıığında kuyunun yanında bir köpek gördü. Köpek öylesine susamıştı ki, kesik kesik soluyor ve dilini bıracık nem hissedebil-mek için toprağa sürüp duruyordu. Adam kendi kendisine düşündü: "Bu köpek de benim gibi susamış. Belli ki, geri çıkmayaçağı için kuyuya inmemiştir. "Ve adam tekrar kuyuya indi. Suyu taşı- yacak kabı yoktu yanında. O yüzden ayakka- bisini çıkardı ve suyla doldurdu. Sonra da kuyuyu tırmanabilmek için ayakkabıyı ağızıyla tuttu ve çıktı. Hayvanağız ikram ettiği suyu iştahla içerk- ken onu merhamet dolu bir kalple seyretti.

O sırada onu seyreden başkaları da vardı. Rahman'ın melekleri bu manzarayı tebessüm ve mutlulukla seyrediyorlardı. Ve melekler sevinçle birbirlerine şu haberi verdiler: Merhamet sahibi Yaratıcı, bu merhametli adamın bu merhametli hareketinden o kadar memnun olmuştu ki, sonsuz merhametiyle onun geçmiş günahlarını affetmişti.

Sevgili Peygamberimiz bir gün namaza durmuştu. Onun arkasında namaz kılmaktan derin haz duyan sahabeleri saf bağlayıp ona uymuştu. Cemaatin kimi erkek, kimi hanımı. O gün Peygamberimiz, uzun süreler okuyarak Mevla'sının yüce huzurunda rahat ve ferah bir namaz kılmak istiyordu. Derken namaz başladı. Efendimiz derin bir vecd içindeydi. Bu derin sessizliği bir çocuk ağlaması bozdu. Uzun bir ibadeti düşleyen Efendimiz namazı kısa kesti. Sahabeler namazı niçin bu kadar kısa kıldırdığını merak edip sordular, Şefkat pınarı Efendimizin gül dudaklarından şu rahmet nağmeleri çağrıldadı: "Cemaatin arasında bulunan annenin, yavrucanın ağlamasından duyacağı elemi hissettim. Bu sebeple namazı çabucak bitirdim". [Buhârlî, "Ezan", Müslim, "Salat"]

Bir seferinde sahabeye Allah Resulüyle birlikte bir muharebeden dönüyorlardı. Uygun bir yerde dinlenmek ve ihtiyaç gidermek için konakladılar. O ara sahabeden bazıları bir kuş yuvası görmüş ve yuvaya yaklaşıklarında anne kuş kaçmış. Sahabe yuvada bulunan iki yavrusu alıp sevmeye başlamışlardı. Yavrularının alındığını gören anne kuş geri gelip başlarının üzerinde kanat çırپı pervaz etmeye başlamış. Allah Resulü [s.a.s.] duruma vakıf olup bu kuşçağının havada inip çıktığını görünce: "Kim bu zavallının yavrusunu alıp onun canını açıtsa, Yavrusunu geri verin!" diye emretti. [Ebu Davud, "Edebi", 163-164]

“
Merhamet edin,
merhamet olunınız.
Af edin, af olunınız.

Hz. Muhammed [sav]

“
Senden aşağı olana acı ki,
senden üstün olan da
sana acısın.

İmam Muhammed [r.a]

“
Merhamet,
afetlerin perdesidir.

Hz. Ali [r.a]

“
Devlet adalet üzerine
inşa edilir.

Kanuni

“
Adalet hissi, insanlarda
doğuştan mevcuttur.

Cicerio

“
Hükümdar haksız olarak
bir köylüden yumurta
alırsa, adamları köylünün
bütün tavuklarını alır.

Sadi

“
Haksızlığın karşısında
susan dilsiz şeytandır.

Hz. Muhammed [sav]

“
Allah, insanlara merhamet
etmeyene, rahmette
bulunmaz.

Hz. Muhammed [sav]

“
Nerede akarsu olursa,
orada yeşillik. Nerede
kardeşlik olursa,
orada merhamet olur.

Mevlana

“
Eşitlik arayan
mezara gitmeli.

Alman Atasözü

“
Adaletin olmadığı yerde
ahlak da yoktur.

Montaigne

“
Adaletin küçüldüğü
ülkelerde, büyük
olan artık suçlulardır.

Anonim

Merhamet

Kim müslümanı
bir sıkıntıdan kurtarırsa
bu sebeple Allah da
onu kıyamet günü
sıkıntılarının birinden kurtarır.

Buhârî, Mezâlîm, 3; Mûslîm, Bir, 58

değerler eğitimli
kuluğunu

Ümitsiz
Olma!

BİR MAHKEME-İ KÜBRÂ VAR!

Zâlim izzetinde, mazlum zilletinde kalıp, buradan göçüp gidiyorlar. Demek, bir mahkeme-i kübrâya bırakılıyor.

Risale-i Nur'dan